

Kommittédirektiv



Tilläggsdirektiv till Utredningen om
inrättande av Havs- och vattenmyndigheten
(M 2010:03)

Dir.
2011:14

Beslut vid regeringssammanträde den 24 februari 2011

Sammanfattning

Den särskilda utredaren ska, med förtydligande av uppdraget, fördjupat analysera och tydliggöra relevanta organisatoriska och andra förutsättningar som avser ansvarsfördelning och samverkan mellan nationell och regional statlig förvaltning inom Havs- och vattenmyndighetens verksamhetsområde och lämna förslag till författningsändringar och andra åtgärder som behövs. De frågor som utredaren närmast ska analysera förutsättningarna för är

- ett effektivt och av Havs- och vattenmyndigheten samordnat genomförande av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön,
- att överföra verksamheterna vid Fiskeriverkets regionala utredningskontor till länsstyrelserna, och
- hemvisten för arbetsuppgifter som rör dispenser från det generella förbudet mot dumpning av avfall.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2011.

Tidpunkten för utredarens redovisning av förslag till instruktion för myndigheten och förslag till regleringsbrev samt tidpunkten då budgetunderlag ska lämnas ändras till den 15 mars 2011.

Bakgrund

Med stöd av regeringens bemyndigande den 17 juni 2010 har chefen för Miljödepartementet gett en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en havs- och vattenmyndighet (dir. 2010:68).

Vissa frågor som rör den närmare ansvarsfördelningen och samverkan mellan den nationella och regionala förvaltningen inom verksamhetsområdet bör ytterligare analyseras i syfte att fastställa Havs- och vattenmyndighetens och övriga berörda myndigheters ansvar för en effektiv och ändamålsenlig havs- och vattenmiljöförvaltning.

Förtydliganden i uppdraget

Samordnat genomförande av vattenförvaltningen

Vattendelegationerna för landets fem vattendistrikt har nyligen fullföljt en första cykel i arbetet med att besluta om förvaltningsplaner, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vatten. Naturvårdsverket har sedan en tid haft uppdraget att nationellt samordna detta arbete. Det regionala sammanhanget är viktigt inom ramen för vattenförvaltningen. Avgörande för ett framgångsrikt arbete är emellertid också att säkra de framtida förutsättningarna för att Havs- och vattenmyndigheten ska kunna agera kraftfullt som riktninggivande och nationellt sammanhållande myndighet.

En utgångspunkt för uppdraget är att vattendelegationerna även fortsättningsvis har de befogenheter som de hittills haft och att de fem berörda länsstyrelserna fortsätter svara för beredningen inför delegationernas beslut. Ansvaret för utveckling och förvaltning av gemensamma instrument för bl.a. insamling, lagring, presentation och rapportering av data och kunskapsunderlag, samordning av klassificering och statusbedömning liksom samordnande uppdrag till andra nationella myndigheter, bör dock i högre grad samordnas av Havs- och vattenmyndigheten.

Utredaren ska, som ett led i förberedelserna, närmare analysera förutsättningarna för ett effektivt och av Havs- och vattenmyndigheten samordnat genomförande av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och föreslå de åtgärder som behövs.

Utredaren ska särskilt pröva om det finns skäl att bibehålla benämningen Vattenmyndigheten för de fem utpekade länsstyrelserna med vattendelegationer eller om det finns alternativa lösningar för att reglera de befogenheter som behövs i den regionala vattenförvaltningen.

Överföring av Fiskeriverkets utredningskontor till länsstyrelserna

Fiskeriverkets regionala utredningskontor i Luleå, Härnösand och Göteborg har som uppgift att avge yttranden till miljödomstolen och bistå miljödomstolen med sakkunnigutredningar om fiskbestånd och fiske i ansökningsmål enligt miljöbalken som rör vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet.

Verksamheten vid Fiskeriverket, dess utredningskontor och länsstyrelserna har flera beröringspunkter. Utredningskontorens uppgifter är i stor utsträckning operativa och ansluter till sin karaktär till den typ av frågor som länsstyrelserna bedriver inom såväl fiske- som miljö- och vattenområdet. Genom överlämnande av beslutanderätten från Fiskeriverket har länsstyrelserna i dagsläget även beslutanderätt över merparten av alla fiskeavgifter. Kontoren anknyter vidare i sina geografiska placeringar till tre av de fem länsstyrelser i landet som även är vattenmyndigheter.

Utredaren ska närmare analysera och pröva förutsättningarna för att i samband med bildandet av Havs- och vattenmyndigheten överföra verksamheten vid utredningskontoren till länsstyrelserna. Möjligheter till samordning med övriga länsstyrelseverksamheter inom Havs- och vattenmyndighetens verksamhetsområde samt förutsättningarna att bygga upp en nationell kompetens i fråga om miljöprövningsfrågor vid Havs- och vattenmyndighetens huvudkontor bör därvid beaktas.

Hemvisten för arbetsuppgifter som rör dispenser från det generella förbudet mot dumpning av avfall

Naturvårdsverket har i en framställan till regeringen den 2 april 2009 (dnr M2009/1531/Kk) hemställt om ändringar i avfallsförordningen (2001:1063) som innebär att länsstyrelserna i stället för Naturvårdsverket får möjlighet att ge dispens från det generella förbudet mot dumpning av avfall. Förslaget har remitterats i promemorian Nya avfallsregler (Ds 2009:37). Förslaget anses bidra till regelförenklingar för verksamhetsutövaren då denne bara behöver vända sig till en enda myndighet i samband med anmälan av vattenverksamhet när det gäller muddring och prövning av dumpningsdispens. En sådan samordnad prövning har bedömts ge en förbättrad helhetssyn i sakfrågan och leda till positiva konsekvenser för miljön.

Dumpning av avfall kan påverka såväl miljöförhållanden i havet som förutsättningarna för fiskbestånden och fisket. Till följd av EU:s gemensamma fiskeripolitik och särskilda avtal mellan Danmark och Sverige kan även andra länders fiskeflottor bedriva fiske på svenskt vatten. Hanteringen av dumpningsdispenser som berör dessa områden kan behöva granskas särskilt.

Utredaren ska analysera och lämna förslag med anledning av Naturvårdsverkets framställan och den nu aktuella överföringen av havsrelaterade arbetsuppgifter från Naturvårdsverket till Havs- och vattenmyndigheten. Förutsättningarna att genomföra Naturvårdsverkets förslag i samband med att Havs- och vattenmyndigheten bildas bör prövas. Behovet av vägledning och andra åtgärder från den nya myndigheten för att normera och följa upp den operativa hanteringen bör belysas, liksom behovet av särskild granskning av dispenser som kan beröra områden där andra länders fiskeflottor har tillträde.

Uppdragets genomförande

Utredaren ska redovisa de verksamhetsmässiga, ekonomiska och personella konsekvenserna av sina förslag. Utredaren ska samråda med Utredningen om den statliga regionala förvalt-

ningen (S Fi 2009:07) för att säkerställa att förslagen från utredningen ligger i linje med det utvecklingsarbete som sker i övrigt beträffande den statliga regionala förvaltningen. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 15 mars 2011.

Därutöver ändras uppdragets tidsplan. Utredaren ska senast den 15 mars 2011 lämna förslag till instruktion för myndigheten och förslag till regleringsbrev för perioden 1 juli–31 december 2011 till regeringen. Ett budgetunderlag för åren 2012–2014 ska lämnas till regeringen senast den 15 mars 2011.

(Miljödepartementet)